

σταγόνων, μικρόν χρυσοῦν νόμισμα, ζευγος ἐνωτίων ἐρωτύλλους με τῶσα ἐν τῇ ἀριστερᾷ παριστόντων. Ἐν τῷ τρίτῳ κάτοπτρον φέρον ἀνίγλυπτον πτερυγοφόρον ἀναλαβάνοντα τῇ ἀριστερᾷ γυμνὸν νεανίαν. χρυσοῦν ἔλασμα μήκους 0,34 πλάτος 0,02 κατάκρομον ὑπὸ ἀστέρων, περιδέραιον μήκους 0,40 συγκείμενον ἐναλλάξ ἀπὸ χρυσῆν ἀλυσιν καὶ ἐρυθροῦς λίθους, οἱ ἄκροι τῶν ὁποίων σχηματίζουσι κεφαλὰς ἀκρίδων καὶ ἀργυρεπίχρυσος πλατεῖα βελὸν κεντήματος.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐγχειρίδιον Ζωολογίας, περιέχον καὶ πλήρη ἀνθρωπολογίαν πρὸς χρῆσιν τῶν γυμνασίων μετὰ 200 εἰκόνων καὶ ἐνὸς χρωμολιθογραφικοῦ πίνακος ὑπὸ Σ. Μηλιαράκη. Ἐν Ἀθήναις, ἐκδότης Γεώργιος Κασδῶνης, τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ, 1889. 8ον σελ. ζ'—350. Τιμᾶται ἄδελτον δραχ. 5,50. Χαρτόδετον δραχ. 6.

[Ἡ ἐκδόσις διδακτικῶν βιβλίων, ἐπιστημονικῶς καὶ εὐμεθόδως συντεταγμένων, εἶνε ὑπέρβεια σπουδαιοτάτη προσφερόμενη εἰς τὴν παρ' ἡμῶν ἡμετέραν ἐκπαίδευσιν, ἐν ᾗ ὡς γνωστὸν δὲν ἀρθροῦσι τὰ καλὰ βιβλία τὰ προωρισμένα πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν. Ἰδίως εἰς τὰ εἰδικὰ μαθήματα παρατηρεῖται τοῦτο, ἐν οἷς καὶ ὀλίγοις εἰνε οἱ ἀσολογούμενοι καὶ ἐπομένως δυνάμενοι νὰ παραγάγῃσι τι σπουδῆς ἄξιον ἔργον. Οὕτω καὶ τῆς Ζωολογίας ὑπῆρχον μὲν παρ' ἡμῶν τινὰ ἐγχειρίδια, ἀλλὰ ταῦτα ἀπεδείχθησαν ὅπως ἀνεπαρκῆ πρὸς τὸν σκοπὸν ἀπέβλεπον, ἀμεθόδως μὲν συντεταγμένα, πολλῶν δὲ σφαλμάτων ἀνάμεσα καὶ σπουδαιοτάτας ἑλλείψεις ἔχοντα. Διὸ ἐπιτακτικῆ παρίστατο ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκδόσεως βιβλίου κατὰ κλήρου νὰ πληρῶσιν τὸ ὑπάρχον κενόν, ἐπαρκοῦν εἰς τὰς χρεῖας τῆς ἐκπαίδευσως καὶ παντὸς ἐν γένει φιλεπιστημονοῦ. Εἰς ταύτης τῆς ἀνάγκης τὴν πληρῶσιν ἐξεδόθη ἡ ἀγγελομένη Ζωολογία τοῦ κ. Σπ. Μηλιαράκη. Ὁ συγγραφεὺς αὐτῆς, ἄριστα συγκεκμημένος ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, κατανῶν δὲ τὴν ὑπάρχουσαν ἑλλείψιν, ἤτο ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἱκανὸς εἰς τοιοῦτον ἔργον, καὶ ὁμολογοῦμεν ὅτι διὰ τῆς ἐκδόσεως τῆς Ζωολογίας του ἐπέτυχεν ἄριστα τοῦ σκοποῦ. Διήρσεν αὐτὴν εἰς δύο μεγάλα τμήματα, περιέχοντα τὸ μὲν πρῶτον τὴν Ἀνθρωπολογίαν, τὸ δὲ δεύτερον τὴν ἰδίαν Ζωολογίαν. Εὐστοχώτατα δ' ἐπραξεν οὕτω, ἀναπτύξας ἐν πάσῃ τῇ δυνατῇ λεπτομερείᾳ, μετ' εὐκρινείας δὲ καὶ ἀκριβολογίας ἀφύγου, τὰ κατὰ τὸν ἄνθρωπον πρῶτον. Ὡς καὶ ὁ ἴδιος ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ βιβλίου παρατηρεῖ, «κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ζωολογίας μεγίστην σημασίαν ἔχει ἡ Ἀνθρωπολογία, οὐ μόνον διότι εἶνε βᾶσις ὅλης τῆς Ζωολογίας, ἀλλὰ καὶ διότι τελευταῖον ἀνεπτύχθη εἰς αὐτοτελῆ καὶ μεγάλην ἐπιστήμην, τὰ δὲ πορίσματα αὐτῆς, κινήσαντα τὸ παγκόσμιον ἐνδιαφέρον, εἶνε γνώσεις ἀπαραίτητοι εἰς πάντα λόγιον. Ἀνάγκη λοιπὸν ἡ Ἀνθρωπολογία νὰ διδάσκηται ἐν τοῖς Γυμνασίοις κατ' ἔκτασιν, ἀφοῦ μάλιστα εἰς πλῆθος λόγιον μόναι γνώσεις περὶ τοῦ ἰδίου σώματος δι' ὅλου τοῦ βίου εἶνε αἱ ἐν τῷ Γυμνασίῳ κηθεῖσθαι.»

Ἐκ τῆς ἀρχῆς τούτης ὁρμώμενος ὁ κ. Μηλιαράκης παρέχει ἡμῖν ἐν τῷ πρώτῳ μέρει τοῦ βιβλίου του πληρεστάτην εἰκόνα τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος δι' ἀναπτύξεως πάντων τῶν κατ' αὐτὸ συνοπτικῆς μὲν, ἀλλ' ἐνυμθόδου, σαφεστάτης, ἀκριβολογίας, μαρτυροῦσης εὐσυνείδητον ἐργασίαν ἐπιστημονοῦ ἐν βαθεῖα γνώσει τοῦ θέματος ὁ πραγματευέται, μεταδίδουσης δὲ ἐννοίας καὶ πράγματα ἐναργῶς εἰς τὸν ἀναγνώστην.

Τὸ δεύτερον μέρος τοῦ βιβλίου, ὡς εἶπομεν, περιέχει τὴν ἰδίαν Ζωολογίαν. Ἡ αὐτὴ καὶ ἐν τούτῳ εὐστοχία τῆς ἀναπτύξεως ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους, τὰ αὐτὰ προτερήματα ἐν τῇ διαπραγματεύσει τῶν καθ' ἕκαστον θεμάτων. Δι' ὀλίγων λέξεων ἐν τῷ προλόγῳ ὁ συγγραφεὺς καταδηλοῖ ἡμῖν τὸν τρόπον, καθ' ὃν εἰρήσθη: «Ἡ διδασκαλία τῆς Ζωολογίας, πλὴν τῆς κατασκευῆς τοῦ σώματος τῶν ζῴων καὶ τῶν λειτουργιῶν τῶν διαφόρων αὐτῶν ὀργάνων, σκοπεῖ κυρίως νὰ παραστήσῃ τὸ ζωικὸν βασιλεῖον ὡς τὸ ὅλον ἐνιαῖον, ἀρχόμενον ἀπὸ τῶν τελειοτάτων ζῴων καὶ κατερχόμενον μέχρη τῶν ἀτελεστάτων. Ὅπως δὲ προκειμένου νὰ ἐπιδείξωμεν εἰς μαθητὰς τὰ ζῴα μουσεῖον τινὸς τελείου, δὲν θὰ διατρέψωμεν περὶ τὴν περιγραφὴν ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν, οὔτε θὰ περι-

γράψωμεν ὅλας τὰς οἰκογενείας, ἀλλὰ μόνον θὰ περιορισθῶμεν εἰς τὰ γενικά γνωρίσματα τῶν μεγάλων ὑποδιαίρεσεων καὶ τῶν κυριωτέρων ἐκ τῶν δευτερευουσῶν, ἐνδιακρίθωμεν δ' ἐνιαχοῦ εἰς μορφὰς ζῴων γνωστάς, ἢ ἐχούσας σημασίαν διὰ τὴν μετάβασιν τῆς μιᾶς ὑποδιαίρεσεως εἰς τὴν ἄλλην, οὕτω καὶ κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ζωολογίας. Ἄλλ' ἐπειδὴ δὲν περιγράφωμεν ὅλα τὰ ζῴα μουσεῖον τινὸς, δὲν ἐπέεται ὅτι ταῦτα δύνανται καὶ νὰ λείπωσιν ἀπ' αὐτοῦ, διότι οὕτω διασπᾶται ἡ συνεχῆς γραμμὴ κατὰ τὴν ἐπιθεώρησιν τῆς ἀναπτύξεως αὐτῶν. Ταῦτα πάντα ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν Ζωολογίαν, ἥτις δέον νὰ εἶνε πλήρης καὶ τελεία ὅση τὸ δυνάτον ἀπὸ τῶν τελειοτάτων πρὸς τὰ ἀτελέστατα, καὶ ν' ἀντιπροσωπεύῃ πάντοτε τὰς τελευταίας ἐν τῇ ἐπιστήμῃ προόδους, πρὸς τε τὴν φυσιολογίαν τῶν ζῴων καὶ τὴν τάξιν αὐτῶν καὶ περιγραφῆν.»

Τὸ σύστημα τοῦτο ἐφαρμόζει ὁ κ. Μηλιαράκης ἐπιτυχοῦς ἐν τῇ συντάξει τοῦ ἔργου αὐτοῦ, διὰ λελογισμένης οἰκονομίας καὶ συμμετρίας τῶν μερῶν πρὸς τὸ ὅλον, μετ' ἴσης ἐν πᾶσι καὶ ἀμείπτου εὐμεθορίας καὶ τάξεως προβαίνων, διὰ γλώσσης δὲ σαφοῦς καὶ ἀπερίττου ἐκθέτων τὰ πράγματα, ἀκριβέστατος ἐν τῇ χρήσει τῶν ἐπιστημονικῶν ὄρων, ὅπερ τὰ μέγιστα συντελεῖ εἰς τὴν κατανόησιν τῶν ἐκτιθεμένων. Τὴν ἀρετὴν ταύτην τοῦ εὐλήπτου ἐπέτυχεν ἐξαιρέτως νὰ πορίσῃ εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ, προσὸν κυριώτατον διὰ πάν μὲν βιβλίον, ἰδίως δὲ διδακτικόν. Ἐργαζόμενος δ' ὡς ἐπιστήμων Ἕλληνας, ὅστις ὀφείλει πρῶτιστα νὰ εἶνε κάτοχος τῆς Ζωολογίας τῆς πατρίδος του, καὶ ταύτην πληρέστατα γινώσκων ὁ κ. Μηλιαράκης, ἐν τοῖς παραδείγμασι τῶν ζῴων ἐκλέγει πάντοτε τὰ ζῴα ἐν Ἑλλάδι, καὶ παραθέτει μετὰ τοῦ ἐπιστημονικοῦ αὐτῶν ὀνόματος καὶ τὸ κοῖνον, ὅπου τοῦτο εἶνε γνωστὸν, προσβίδων καὶ ταύτην τὴν οὐ μικρὰν χρησιμότητα εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ.

Τοιοῦτον τὸ προκειμένου Ἐγχειρίδιον Ζωολογίας. Προῖτον συντόμου, ἐπιμελημένης καὶ εὐτυνεϊδῆτος ἐπιστημονικῆς ἐργασίας, προώριστα νὰ ἀποθῆ ἡ μὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀσφαλῆς πηγὴ μεταδόσεως πλουσιῶν γνώσεων τοῦ κλάδου, εἰς ὃν ἀνήκει, καταλληλότατον εἰς τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν τῶν γυμνασίων, χρησιμώτατον δὲ βοήθημα καὶ εἰς τοὺς φοιτητὰς τοῦς θέλοντας νὰ σπουδάσωσι κατ' ἰδίαν Ζωολογίαν, καὶ εἰς πάντα φιλεπιστημὸν εὐάρεστον ἀνάγνωσμα.

Δίκαιον εἶνε νὰ προσθέσωμεν ὅτι καὶ ἡ τυπογραφικὴ ἐκτέλεσις τοῦ βιβλίου εἶνε τελεία, πεπλουτισμένη μὲν δι' ὑπερδιακοσίων εἰκόνων καὶ ἐνὸς χρωμολιθογραφικοῦ πίνακος, ἐπὶ ἐκλεκτοῦ δὲ χάρτου ἄριστα ἐκτετυπωμένου ἐν τοῖς Καταστάταις τῶν Ἀδελφῶν Περρῆ. Τὸ βιβλίον ἐξεδόθη καὶ εὐρίσκειται ἐν τῷ Βιβλιοπωλείῳ τῆς «Ἐστίας.»] Ο'.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Πέμπτη 15 Ἰουνίου.

Κατὰ νεώτατα ἀγγέλματα ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας μετὰ τῆς Αὐτοκρατορίας, πολλῶν γερμανῶν πριγκίπων καὶ μεγάλης ἀκολουθίας θὰ κατέλθῃ ὀριστικῶς εἰς Ἑλλάδα ὅπως παραστῆ εἰς τοὺς γάμους τοῦ διαδόχου γεννησομένου τῇ 6) 18 8βρίου.

Ἐνεκρήθησαν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τὰ πρακτικὰ τῆς ἐνεργηθείσης δημοπρασίας πρὸς κατασκευὴν τῆς ὑδομοῆς τοῦ σιδηροδρόμου Διακοφτοῦ Καλαθοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ κ. Henri Haton, προστενεχόντος 10 τοῖς ο(ο) ἐπὶ ἔλαττον τοῦ προϋπολογισθέντος ποσοῦ τῶν 600 χιλιάδων δραχμῶν, μὴ συμπεριλαμβανομένου τοῦ δι' ἀπόρροπτος δαπάνας ποσοῦ ἐκ 50,000 δραχμῶν. Αἱ ἐργασίαι ἄρξονται τὴν ἐρχομένην ἐβδομάδα.

Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν συνήλθεν ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν ἐνώπιον τοῦ κ. Δραγούμη ἐπιτροπῆ ἐπὶ τούτῳ συστάσῃ ὅπως ἀποσφραγίσῃ τὰς ὑποβληθείσας ἐνταῦθα προσφορὰς διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ σιδηροδρόμου Ἀθηνῶν - Συρῶν. Πρὶν ἢ ἀνοικθῶσιν οἱ φάκελλοι ἀνεκοινώθη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τηλεγράφημα τῆς ἐν Λονδίῳ πρεσβείας ἀναγγέλλον, ὅτι ὑπεβλήθησαν αὐτοῖσι καὶ ἀποστέλλονται εἰς τὸ ὑπουργεῖον ταχυδρομικῶς τρεῖς ἐνσφραγίστοι προσφοραὶ παρ' ἄγγλων ἐργολάβων, τῆς μιᾶς δὲ τὸ περιεχόμενον ἀνεκοινώθη τῇ πρεσβείᾳ παρὰ τοῦ ὑποβαλόντος ἐργολάβου κ. Godfrey. Οὗτος προσφέρει διὰ τὴν κυρίαν γραμμὴν Ἀθη-